

<http://kefad.ahievran.edu.tr>

Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi

ISSN: 2147 - 1037

Üstün Yeteneklilerde Yaratıcı Yazma Becerilerinin Geliştirilmesi Üzerine Bir Araştırma*

Nazlı Saluk

Salim Pilav

DOI:10.29299/kefad.2018.19.03.011

Makale Bilgileri

Yükleme:19/02/2018 Düzeltme:09/08/2018 Kabul: 21/10/2018

Özet

Bu çalışma yaratıcı yazma etkinliklerinin üstün yeteneklilerin yazma tutumu üzerindeki etkisini tespit etmek ve yaratıcı yazma becerilerini geliştirmek amacıyla gerçekleştirilmiş bir araştırmadır. Çalışma hem nicel hem de nitel yöntemler içermesi nedeni ile karma yöntem araştırmadır. Nicel verilerin toplanmasında ön-test son-test kontrol gruplu deneysel desen, nitel verilerin toplanmasında uygulanan etkinlikler sonrasında deney grubunun görüşlerine başvurulmuş görüşme yöntemi uygulanmıştır. Araştırma 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Kırıkkale İl Özel İdaresi Bilim ve Sanat Merkezine devam eden 20 altıncı sınıf üstün yetenekli öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın nicel verilerine yönelik analizde örneklem büyüklüğünün düşük olduğu deneysel araştırmalarda sıklıkla kullanılan nonparametrik testlerden Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ön test, son test yazma tutum puanları ile deney ve kontrol grubu öğrencilerinin son test yaratıcı yazma puanları SPSS 23.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Nitel araştırmaların analizinde ise içerik analizi uygulanmıştır. Araştırmanın nicel veri sonuçlarına göre deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ön-test ve son-test yaratıcı yazma tutumlarında anlamlı farklılaşma olmadığı görülmüştür. Çalışmaların deney grubu öğrencilerinin yaratıcı yazma etkinlik sürecinin sonunda yaratıcı yazma becerilerini geliştirdiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Yaratıcı yazma etkinlikleri süreci sonrasında deney grubu öğrenci görüşlerine göre etkinliklerin; hayal güçlerini geliştirdikleri, yazma becerisi kazandıkları, konu zengin olduğunda daha iyi yazabildiklerini fark ettikleri ifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe öğretimi, Üstün/özel yetenek, Yaratıcı yazma, Yazma becerisi

Sorumlu Yazar : Nazlı Saluk, Öğretmen, Kırıkkale İl Özel İdaresi Bilim ve Sanat Merkezi, Kırıkkale, Türkiye, nazlierekinci@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0002-2823-2722

Salim Pilav, Doç. Dr., Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkiye, spilav@kku.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-5141-6282

* Bu çalışma birinci yazarın, ikinci yazar danışmanlığında hazırladığı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Atf için: Saluk, N. ve Pilav, S. (2018). Üstün yeteneklilerde yaratıcı yazma becerilerinin geliştirilmesi üzerine bir araştırma, *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 2191-2215.

Giriş

Bir toplumu millet yapan ve onu diğer milletlerden ayıran en önemli öğelerden birinin dil olduğu; kuşaktan kuşağa aktarılan kültür, edebiyat, tarih, gelenekler ve bilimsel çalışmaların dil ile ifade bulduğu düşünülmektedir. Konuşma, dinleme, okuma, yazma gibi beceriler önemli iletişim araçları olsa da aktarma eyleminin etkisinin ve kalıcılığının yazma becerisi ile gerçekleştiği söylenebilir.

Temel dil becerileri arasında yer alan yazma becerisi öğrenciler tarafından zorluk derecesi yüksek olarak algılanmaktadır. Yazma becerisi içerdiği zorlu süreçler bakımından öğrencilerin olumsuz tutum ve tavır geliştirmelerine neden olmaktadır. Yazma eyleminin doğasından kaynaklanan birtakım zorluklar, öğrencilerin yazmadan zevk almasını ve bunu hayat boyu kullanılacak bir beceri hâline getirmesini güçleştirmektedir (Yaman, 2010, s. 272). Yazma eyleminin zorluklarını aşmak için öğretmenlerin ders öncesinde hazırlık aşamasını ihmal etmemesi, yazma çalışmalarına geçmeden önce birtakım motive edici oyunlarla yazma etkinliğini cazip hâle getirmesi önemlidir. Öğretmenler anlatımı nasıl etkili hale getirebilecekleri konusunda etkinlik öncesi örnek cümleler hazırlamalı; dergi, gazete, kitap gibi kaynaklardan örnek ifadeleri sınıf ortamına taşıyarak yazma eylemini somutlaştırmalıdır. Yazma becerisini kazandırmanın en iyi yolu etkili örneklerle metin oluşturmayı desteklemektir.

Bireylerin kendini yazılı olarak anlatma becerisi, sözlü anlatıma göre zor olmasının yanı sıra daha uzun bir zamanda geliştirilebilen bir beceridir. Bu sebeple de yazma çalışmalarının hazırlık aşamasından düzeltme ve değerlendirme aşamasına kadar titizlikle yapılması gerekliliğinin yanında sağlam bir öğretmen öğrenci etkileşim sürekliliğini de beraberinde getirir (Temizkan, 2013, s. 96).

Yazma eğitimi eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, araştırma becerisine sahip olma, problem çözme becerisini elde etme, Türkçeyi güzel kullanma gibi etkinlikleri bir arada kullanabilme gereğini ortaya koyar. Bireylerin gördüklerini, düşündüklerini, yaşadıklarını, hayallerini, isteklerini amacına uygun bir şekilde ifade etme becerisi kazanmaları, onların akademik ve sosyal hayatta daha başarılı olmalarına yardımcı olmaktadır. Buna bağlı olarak da iyi yazma, bireyler için bir fikir değil, zorunlu bir faaliyettir. Teknolojinin her geçen gün zirveye ulaştığı günümüzde bireylerin gerek sözlü, gerek yazılı olarak her gün yüzlerce kişi ile iletişim kurma mecburiyeti vardır. Sivil hayatta ve iş hayatında başarılı olmanın en önemli unsurlarının başında okuduğunu anlama ve yazma becerisi gelmektedir (Ungan, 2007, s. 463). Üstün yetenekli bireylerin iş hayatlarında gerçekleştirecekleri başarıların ülkemiz için gerekliliği düşünüldüğünde bu bireylere yazma becerisini kazandırmanın ve bu beceriyi en üst düzeyde geliştirmenin elzem olduğu görülmektedir.

Üstün yetenekli bireylerin yetenekli olduğu alanın gerektirdiği bilgi, beceri ve özelliklere sahip olup olmadıklarının etkinlik temelli olarak belirlenmesi gerekir. Öğrencilerin hangi becerilere sahip oldukları, eğitim programlarının ilerleyen aşamalarında hangi becerinin öğretimine nereden başlanacağına planlanması çok önemlidir (Öznacar ve Bildiren, 2012, s. 45). Bu nedenle üstün yetenekli bireylerin yazma becerilerini geliştirmeleri ve yazma yeteneğinin tespiti için yaratıcı yazma etkinlikleri Türkçe dersi çalışmalarının vazgeçilmezi olmalıdır.

Yaratıcı Yazma

Yaratıcılık özünde güçlü hayal kurabilme ve bütünde ayrıntıları, ayrıntılarda bütünü görüp düşünebilme yeteneğidir. Bu nedenle okulda öğrencilerin bu yeteneklerini ortaya çıkarabilecekleri, onları destekleyen ortamlar oluşturulmalıdır. Kimi bir resim ya da heykelle kimi edebi bir metinle kimi de yaratıcı bir reklam ya da film senaryosuyla yaratıcılığını yansıtır. Ancak okul ortamında öğrencilerin yaratıcı yönlerinin somut yansımaları daha çok yazma becerilerini kullanarak oluşturdukları metinlerde görülür. Bu nedenle yaratıcılık ve yazma becerisi birbirine çok yakın ve özdeştir (Demir, 2013, s. 85). Bu derece önemli bir beceriyi kazandırırken metinleri yazmış olmak için yazmak mantığından çıkararak süreç temelli bir yaklaşımla hareket etmek gerekir.

Yaratıcı yazma dış dünyayla ilgili yapılan gözlemler sonucunda elde edilen tüm bilgilerin, diğer kişilerden farklı bir biçimde ortaya konmasıdır. Yaratıcı düşüncelerin; hikâye, şiir, masal, karikatür vb. aracılığıyla yazıya dökülmesi işidir. Yaratıcı yazma için, seçilen konu da önemlidir. Öğrencilerin ilgiyle ve sevecek yazabilecekleri konular seçilmelidir (Kaya, 2013, s. 91). Christopher'a göre (Akt. Temizkan, 2011, s. 922) yaratıcı yazma öğrencilere kendi yazma konularını ve yöntemlerini seçme fırsatı vermektedir.

Yaratıcı yazma yöntem ve tekniklerini kavrayan öğrencilerin ilgi çekici konular seçerek oluşturacakları metinlerde kendilerini ifade etmenin heyecanını taşıyarak yazma becerisini geliştirebilecekleri düşünülmektedir.

Üstün Yetenek ve Yaratıcı Yazma İlişkisi

Bugün birçok ülkede, okulda ve üniversitede yaratıcı yazma dersleri verilmektedir. Burada amaç her zaman yazar yetiştirmek değil, aynı zamanda insanın kendi içindeki yaratıcı gizilgücü bulmasını sağlamaktır. Yazmanın temel koşulu dile egemen olmak, dili enine boyuna yoğurma, dilin sınırlarını zorlayarak olanaklarını bulgulamaya çalışmaktır. 'Ben iyi düşünüyorum, ama düşüncelerimi, düşlerimi kâğıda dökmeye gelince başaramıyorum' düşüncesi gerçekte bir aldatmacadır. Çünkü dil ve düşünce birbirinden ayrılmaz bir bütünü oluşturur. İyi düşünen bir kimse düşündüğünü dile getirmenin yolunu elbet bulacaktır (İpşiroğlu, 2007, s. 23). Üstün yetenekli

öğrencilerin düşünme becerilerinin güçlü olduğu bilindiğine göre buna paralel olarak da yazma becerilerinin de iyi olması gerekliliği sonucuna ulaşılabilir.

2004 yılında yayınlanan “Üstün Yetenekli Çocuklar Durum Tespit Ön Raporu”nda, acilen gerçekleştirilmesi önerilen maddeler arasında “uygulanabilir farklılaştırılmış eğitim modellerinin geliştirilmesi ve her birinin bilimsel araştırmalarla değerlendirilmesi” şeklinde bir tespit yer almaktadır. (Davaslıgil, 2004) Farklılaştırılmış eğitim modeli için yurt içi ve dışı kaynakların taranarak geniş bir yaratıcı yazma eğitim modelinin oluşturulması öğretmenlerin bu bireylerin yazma becerisi kazanmasında kaynak sıkıntısı çekmemesi adına önemlidir.

Sak üstün zekâlılara yönelik müfredat modellerini incelediğinde müfredatın üç ana boyutu olan içerik, süreç ve ürün üzerine odaklandıklarını tespit etmiştir. Üstün zekâlı öğrencilere yönelik eğitim programlarında en fazla süreç farklılaştırılmasına önem verilmektedir. Ancak ürün ortaya koymak süreç boyutundan bağımsız olarak düşünülemez. Ürün; görsel, sözel ve yazılı iletişim biçimlerini kapsamalıdır. Örneğin yazılı ürünler öykü, rapor, şiir, makale ve öneri gibi ürünleri kapsayabilirler. Üstün zekâlı öğrencilerin ürünleri gerçek yaşam problemlerini çözmeye yönelik olarak geliştirilmeli, bir kitleyi etkileme amacı içermeli, taklit yerine sentez olmalı, objektif ölçütler kullanılarak değerlendirilmeli ve biçimsel olarak alıcı kitlenin özellikleri göz önünde bulundurularak tasarlanmalıdırlar. (Sak, 2010, s. 159-188)

Bireysel farklılıkları dikkate almayan eğitim politikalarının uygulanıyor olması bu sorunun temel nedenlerindedir. Bahsedilen gizil güçten faydalanabilmek için gerek okul ortamında gerekse okul ortamının dışında çeşitli çalışmalarla üstün ve özel çocuklara programların bireyselleştirilmesi gerekmektedir. Üstün zekâlı ve yetenekli öğrenciler için zengin ve farklı yaratıcı yazma etkinlikleri tasarlamak da yapılması gereken önemli çalışmalardandır.

Ülkemizde üstün yeteneklilerin eğitimi daha çok Bilim ve Sanat Merkezlerinde ya da örgün eğitim kurumları bünyesinde açılan “destek oda”larında gerçekleşmektedir. Levent’e göre günümüzde başta işleyiş mekanizması, fiziksel mekân yetersizliği, öğretmen seçimi, aile eğitimi gibi konular başta olmak üzere pek çok problemle karşı karşıya olmasına rağmen BİLSEM’ler üstün yetenekliler alanındaki boşluğu doldurmak adına önemli bir projedir. Ülkemizin gelişmesinde ve ekonomik olarak kalkınmasında bu bireylerin önemli bir yere sahip olduğu düşünüldüğünde BİLSEM’lere devam eden üstün yetenekli öğrencilerin ileride özellikle bilimsel ve teknolojik gelişmelerle etkili roller üstleneceği dikkate alınmalıdır. (Levent, 2014, s. 54) Hacıoğlu ve Türk’e göre yaratıcı özelliklerinin farkında olan ve bu özellikleri ile fikirlerini hayata geçirebilen üstün yetenekli çocuklar toplumun gelişmesi için önemlidir. Onların farkındalıklarını arttıracak ve yaratıcı

potansiyellerini veya özelliklerini ortaya koyarak üretken ve 21. yüzyıla yaraşır bireyler olmaları için öğrenme ortamlarının yeniden tasarlanması gerekmektedir. (Hacıoğlu, Türk, 2018, s. 380)

İnsanın doğa üzerindeki gözlemlerini, deneylerini yazarak saptamasıyla başlayan bilimsel bulgu birikimi, insanlığa uygarlık alanında ilerleme yolunu açmıştır. Yazı, bilgi ve bulguların, özellikle zaman engelini aşır süreklilik kazanmasını sağlamış; böylece bilim yolunda elde edilenler kuşaktan kuşağa aktarılarak bir araştırma geleneği oluşturabilmiştir. Eğer kuşaklararası düşünsel iletişime dayanan bu gelenek kurulmasaydı uygarlıkta bugünkü aşamaya ulaşamazdı (Özben, 2004, s. 221). Öyleyse yazma becerisi kazandırmanın sadece edebi zevk sahibi olmak, yazar yetiştirmek gibi kazanımlarının olmadığı anlaşılmaktadır. Aynı zamanda bilim, dil, sanat ve akademik alanlarda yürütülecek çalışmaların da yazılı olarak aktarılması gereği düşünüldüğünde üstün/özel yeteneklilerle yapılacak yaratıcı yazma çalışmaları daha da önem kazanmaktadır.

Problem Durumu

Günümüzde dünya ülkelerinin pek çoğu üstün yeteneklilere farklılaştırılmış ve zenginleştirilmiş bir özel müfredat uygulanması gerektiği görüşündedir. Genel yetenek ve sanat alanında fırsatlar sunarak yeteneklerini üstün becerilere dönüştürebilecek eğitim ortamlarının hazırlanması ülkemiz için de önemli bir husustur. Koçak ve İçmenoğlu'na göre (2012, s. 74) çağımız toplumları kendi ihtiyaçlarını karşılayacak okul sistemlerini kurma ve bu sistem içinde üstün yetenekli öğrencilerine özel önem verme çabası içine girmişlerdir.

Toplumlar insan gücü kaynaklarını eğitim yoluyla geliştirmeyi önemsedikleri oranda yer üstü ve yer altı zenginlik kaynaklarını geliştirmeye ve akıllıca kullanmaya yeterli yurttaşlara sahip olabilirler (Enç, 2005, s. 7).

Ülkemizin birçok yönden geleceğine yön verecek olanların üstün yetenekli öğrencilerin içinden çıkması muhtemeldir. Bu öğrenciler, ülkemiz için oldukça büyük öneme sahiptir. Gelecekte, birçok alanda ülkemize hizmet edecek üstün yetenekli ve zekâlı öğrencilerin dil ve edebiyat alanında da öncü olması şaşırtıcı olmaz. Bu yüzden, üstün yetenekli ve zekâlı öğrencilerin Türkçeye yönelik tutumlarının yüksek tutulması için öğrenim gördükleri okullarda ve Bilim Sanat Merkezlerinde gerekli ortamın sağlanması gerekmektedir. Onların yaşlılarına göre daha hızlı anladıkları, daha ileri düzeyde zekâ ve yetenek seviyesine sahip olduğu göz önünde bulundurularak ona göre öğrenme ortamları ve öğrenme etkinlikleri oluşturulmalıdır. Öğretmenler, öğrenme ortamını oluştururken ve bu öğrencilerle ilişkilerini belirlerken öğrencilerin duyuşsal özelliklerini de göz önünde bulundurmalıdır (Okur ve Özsoy, 2013, s. 263).

Günümüz eğitim sisteminin çoktan seçmeli sınav tekniği üzerine şekillenmiş olması dinleme, konuşma ve yazma becerilerini geliştirmede yetersiz kalır. Çoktan seçmeli testlerde öğrencinin sürekli

olarak belirli yerleri karalaması ya da işaretlemesi istenir. Sınavda sorular ve cevaplar öğrencinin önüne hazır gelir, öğrencilerin seçeneklerden birini işaretlemesi istenir. Öğrencinin düşüncelerini sözlü veya yazılı olarak sunması ve kendini ifade etmesi istenmez. Bu durum öğrencilerin konuşma ve yazma becerilerinin gelişimini engeller (Güneş, 2012, s. 39).

Öğrencilerin fikir yürütmek yerine sadece kalem oynattığı, istek ve çabaya değil öğretmen talimatına dayalı yapılan çalışmalarda öğrencilerin ortaya çıkardığı ürünlerin, dilimizin esas zenginliği olan atasözü, deyim ve benzetme gibi pek çok hazineden yoksun kaldığı görülmektedir. Paragrafı yorumlarken ya da şiir yazarken, metinden yola çıkılarak verilen yönergelerin sadece sözcüklerinin değiştirildiğinin görülmesi, aslında öğrenciler için bu uygulamaların “sadece yapmış olmak için” yapıldığını göstermektedir. Hayal gücünün gelişimine fırsat tanımayan, yazma öncesi etkinliklerin uygulanmadığı, öğrencilerin bir bilinmeyene ellerinde bir fener olmaksızın sürüklendiği bu tip uygulamalar, öğrencilerin yazmaya istek duymasından onları ateşlemekten ziyade, yazma etkinliklerini onlar için ya tekdüze ya da zor hale getirmekten öteye gidememektedir. Bu etkinliklerin tekdüzeliği ya da bilinmezliği temel dil becerileri içinde gelişimi pek çok ve çeşitli alıştırma yapmayı gerekli kılan yazma becerisinin gelişmesine imkân vermemektedir (Özer ve Şahan, 2011, s. 5). Üstün yetenekli bireylerin tekdüzelikten ve rutinlerden hoşlanmayan özellikleri dikkate alındığında bu durum öğrencilerin yazma etkinliklerinden uzak durmasına sebep olmaktadır. Dolayısıyla yaratıcı zekâyâ sahip bu bireyler yaratıcılıklarını yazma becerisinde gerektiği gibi kullanamamaktadır.

Rowe’a göre Amerikalı öğrenciler gitgide standart testlerde pek çok Asya ve Avrupa ülkesindeki öğrencilerden daha geride kalmaktadırlar. Bu problemin üstesinden gelmek için okullarda yazılı ve sözlü iletişim becerileri üzerine odaklanılmalı, yaratıcı yaklaşım ön plana çıkarılmalıdır. Öğrencilerin edebiyat ve sosyal bilimler alt yapısı da sağlamlaştırılmalıdır (Rowe, 2004, s. 140).

Öğrencilerden ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik konularda yazmalarını istemek, onları yazmaya güdüler; onların fikir üretimini kolaylaştırmakla birlikte bu durum, yazma becerisini geliştirmede yeterli değildir. Öğrencilerin akıllarına yazacaklarıyla ilgili fikir çoğu zaman gelmez; fikir gelse de öğrenciler bunları sıraya koymakta, düzenlemekte sıkıntı çekerler. Öğretmenlere düşen görevlerden biri de onlara, çeşitli etkinliklerden yararlanarak zihinlerindeki fikirleri nasıl açığa çıkarabileceklerini, bunları nasıl düzene koyabileceklerini, kendilerini doğru ve etkili bir şekilde nasıl ifade edeceklerini öğretmektir (Doğan ve Müldür, 2014, s. 51). Üstün ve özel yetenekli bireylerin yalnızca yazılı anlatım boyutunda değil genel olarak karmaşık bir zihinsel yapıya sahip olduğu düşünüldüğünde yazılı anlatımda yapılacak olan çeşitli çalışmaların bu karışıklıkları da en alt düzeye indirme noktasında fayda sağlayacağı düşünülmektedir. Kaplan’a göre çeşitli konularda düzensiz bir yığın bilgiye sahip olmak yeterli değildir. Öğrenci herhangi bir konuda lüzumlu ile lüzumsuzu seçebilmeli, fikirlerini bir

sıraya koymasını öğrenmelidir. Öğrencilere çeşitli örnekler vererek, dizi, sıra, istif veya düzenin emniyetini anlatmak lazımdır. Düşünce karşılığının önüne ancak böyle geçilebilir (Kaplan, 1972, s. 9)

Kendini yazılı olarak ifade edemeyen üstün ve özel yetenekli bireylerin toplum için eksik kalmış bir potansiyel olacağı düşünülmektedir. Bilim, sanat ve dil alanlarında özel yeteneği olan öğrencilerin gelecekte bu alanlarda yürüteceği çalışmaları yazılı olarak aktaramaması kuşaklararası bilgi paylaşımını olumsuz etkileyecek ve bu da toplumlar için emek israfına yol açacaktır.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, üstün yetenekli altıncı sınıf öğrencilerine uygulanan yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrencilerin yazma becerisini geliştirmeye nasıl katkı sağladığını, yazma tutumlarında değişime yol açıp açmadığını ve yaratıcı yazma etkinlikleri sonrasında yazmaya yönelik görüşlerinin ne olduğunu ortaya çıkarmaktır. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ön test yazma tutum puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

2. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin son test yazma tutum puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

3. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin yazma tutum puanları arasında cinsiyet bakımından anlamlı bir fark var mıdır?

4. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin yaratıcı yazma son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

5. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin yaratıcı yazma puanları arasında cinsiyet bakımından anlamlı bir fark var mıdır?

6. Deney grubu öğrencilerinin yaratıcı yazma etkinlikleri sürecine dair görüşleri nelerdir?

Araştırmanın Önemi

İnnalı Türkiye’de üstün yetenekli öğrencilerin dil becerilerinin değerlendirilmesine ilişkin çalışmada yapılan araştırmaların yeterince olmadığını tespit etmiştir. Bu alanda yapılacak araştırmaların öğrencilerin konuşma, dinleme, yazma, okuma ve dilbilgisi gibi öğrenme alanları ile düşünme becerileri arasındaki ilişkiyi ortaya koyacağını, eğitimbilimleri alanına katkı sağlayacağını, dil becerileri özelinde yapılacak çalışmaların alan yazına dair önemli bir boşluğu dolduracağı gibi ileriki çalışmalara da temel olacağını ifade eder. Alanda yapılmış benzer çalışmaların azlığı İnnalı’nın çalışmasında da belirtildiği üzere dikkat çekmekte bu anlamda araştırmanın gerekliliği ve önemi ortaya çıkmaktadır (İnnalı, 2017, s. 90)

Üstün yeteneklilere yönelik eğitim programları son yıllarda üzerinde durulan önemli konulardandır. Bu bireylere yönelik verilmesi planlanan eğitimin farklılaştırılmış ve zenginleştirilmiş programları içermesi gerektiği pek çok araştırmacı tarafından vurgulanmaktadır. Bu çalışma, üstün ve özel yeteneklilerle yürütülecek yaratıcı yazma etkinlikleri ile planlanan farklı ve zengin programlara katkı sağlaması bakımından önemlidir.

Ülkemizde üstün/özel yetenekli bireylerin yetenekli olduğu alanların geliştirmesi amacıyla açılan BİLSEM'lerde öğrencilere bireysel yetenekleri fark ettirilmekte ve fark edilen özel yetenekleri geliştirilmektedir. BİLSEM'lerde yaratıcı yazma çalışmaları ile edebiyat ve dil sanatları alanlarında yetenekli olan öğrencilerin tespitinin yapılarak bu alanda yeteneklerinin geliştirilmesi önemlidir. Çalışma, bireysel yetenekleri fark ettirme ve özel yetenekleri geliştirme dönemlerinde BİLSEM öğretmen, öğrenci ve velilerine kaynak oluşturması, öğrencilerinin yazma yeteneklerinin tespit edilmesine yardım etmesi bakımından da önemlidir.

Yöntem

Yıldırım ve Şimşek'e göre olay ve olgular basit ve tek boyutlu değildir ve onları algılamak için çoklu yöntemler kullanılmalıdır. Karma yöntem yaklaşımına göre her olay ve olgunun hem nitel hem de nicel boyutu vardır. Eğer gerçeği bütüncül ve zengin bir çerçevede anlamak istiyorsak hem nitel hem de nicel boyutunu incelememiz gerekmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 351). Bu çalışma hem nicel hem de nitel yöntemler içermesi nedeni ile karma yöntem araştırmadır. Nicel verilerin toplanmasında deneysel desen, nitel verilerin toplanmasında deney grubunun görüşlerine başvurulmuştur.

Büyüköztürk ve diğerlerine göre deneysel araştırmalarda ilk olarak araştırma yapılacak grup ikiye ayrılır. Araştırmacı gruptan birine hazırlayacağı rehberlik programını diğerine ise hiçbir müdahalede bulunmamayı planlamaktadır. Uygulama sonrasında gruplar arasındaki farkı karşılaştırmak istemektedir. Bu çalışma deneysel desene işaret etmektedir. Deneysel çalışmalarda biri deney diğeri de kontrol grubu olarak uygulamalar yapılır. Kontrol grubu araştırmacının uygulamasının daha etkili olup olmadığına ya da etkileri arasında fark olup olmadığına karar verilmesini kolaylaştırmak açısından önemli bir yere sahiptir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2013, s. 194). Bu çalışmada gruplar deneysel desenin prensiplerine uygun olarak belirlenmiş, ön test-son test kontrol gruplu deneme modeli kullanılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma bir deney ve bir kontrol grubu olmak üzere iki grup üzerinde gerçekleştirilmiştir. Rastgele atanan gruptan biri kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Deney grubuna; her hafta iki saat ve toplam sekiz hafta olmak üzere yaratıcı yazma etkinlikleri uygulanırken, kontrol grubunda

herhangi bir çalışma yürütülmemiştir. Tüm gruplara ön ve son test olarak yaratıcı yazma çalışmaları ve tutum testleri uygulanmıştır. Nitel araştırma için de etkinlikler sonunda deney grubu öğrencilerinin görüşleri alınmıştır.

Nicel veriler için Fatma Susar Kırmızı tarafından geliştirilen “Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Yaratıcı yazma çalışmaları ön-test, son-test için öğrencilere beş konudan biri seçtirilerek yazdırılmıştır. Ön-test ve son-test arasında sekiz haftalık yazma çalışmaları uygulanarak yazma becerisi konusunda gelişim gözlemlenmiştir. Metinlerin değerlendirilmesinde Ergün ÖZTÜRK tarafından uyarlanan “Yaratıcı Yazma Ölçek”i kullanılmış ve sonuçlar alanında uzman üç kişinin puan ortalamaları alınarak hesaplanmıştır. Ölçeklerin kullanılması için araştırmacılardan gerekli izinler alınmıştır.

Araştırmada nitel verilerin toplanmasında görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme soruları öncelikle Türkel’in (2011) çalışması referans alınarak araştırmacı tarafından yeniden düzenlenmiş ve üç alan uzmanı tarafından değerlendirilmiştir. Uzmanların değerlendirmeleri sonucunda şekillenen toplam 4 soru görüşme formuna alınırken tekrara düşüldüğü düşünülen 2 soru görüşme formundan çıkarılmıştır. Görüşme soruları nitel tablo analizlerinde mevcuttur.

Çalışma Grubu

Üstün/özel yeteneklilerde yaratıcı yazma çalışmalarının geliştirilmesi üzerine yapılan bu çalışmada bilgi evrenine ait verileri elde etmek için çalışma grubuna, 2015/2016 eğitim-öğretim yılında Kırıkkale İl Özel İdaresi Bilim ve Sanat Merkezine devam eden 20 altıncı sınıf öğrencisi dâhil edilmiştir. Bunların 10’u deney grubunu, diğer 10’u da kontrol grubunu oluşturmaktadır.

Verilerin Analizi

Mann Whitney U testi ilişkisiz iki örneklemden elde edilen puanların birbirinden anlamlı düzeyde farklılaşp farklılaşmadığını test etmektedir. Bağımsız t testinin parametrik olmayan karşılığı olarak da bilinir (Büyüköztürk, 2011, aktaran, Seçer, 2015, s. 201). Mann Whitney U testi deneysel ve betimsel çalışmalarda sıklıkla kullanılmaktadır. Özellikle örneklem büyüklüğünün düşük olduğu deneysel araştırmalarda sıklıkla kullanılmaktadır (Seçer, 2015, s. 201). Bu çalışmada deney ve kontrol grubu öğrenci sayıları göz önünde bulundurulduğunda nicel verilerin analizinde nonparametrik testlerden Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ön test, son test yazma tutum puanları ile deney ve kontrol grubu öğrencilerinin son test yaratıcı yazma puanları SPSS 23.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Nitel araştırmaların analizinde içerik analizi uygulanmıştır. Yıldırım ve Şimşek’e (2013, s. 259) göre içerik analizinde amaç toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır.

Toplanan verilerin önce kavramsallaştırılması, daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmesi ve buna göre veriyi açıklayan temaların saptanması gerekmektedir.

Bulgular

Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Ön Test Tutum Puanlarına İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ön test tutum puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?” sorusudur. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin “Yaratıcı Yazma Tutum Ölçeği” ön test puanlarına ilişkin bulgular tablo 1’de verilmiştir:

Tablo 1. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ön test yazma tutum puanları

Gruplar	n	Sıralar Ortalaması	Sıralar Toplamı	M-Whitney U	z	p
Deney	10	11,20	112,00	43,000	-,530	,596
Kontrol	10	9,80	98,00			

Tablo 1’de deney ve kontrol gruplarının ön test puanları karşılaştırıldığında Mann Whitney U testi sonucuna göre aralarında anlamlı farklılaşma olmadığı görülmektedir ($U= 43,000$, $p>.05$). Bu da deney ve kontrol grubu öğrencilerinin başlangıçta yaratıcı yazmaya karşı tutumlarının denk olduğunu göstermektedir. Bu durumda grupların araştırma için denk olduğu varsayılabilir.

Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Son Test Tutum Puanlarına İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin son test tutum puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?” sorusudur. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin “Yaratıcı Yazma Tutum Ölçeği” son test puanlarına ilişkin bulgular tablo 2’de verilmiştir:

Tablo 2. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin son test yazma tutum puanları

Gruplar	n	Sıralar Ortalaması	Sıralar Toplamı	M-Whitney U	z	p
Deney	10	8,60	86,00	31,000	-1,437	,151
Kontrol	10	12,40	124,00			

Tablo 2’de deney ve kontrol gruplarının son test puanları karşılaştırıldığında Mann Whitney U testi sonucuna göre aralarında anlamlı farklılaşma olmadığı görülmektedir ($U= 31,000$, $p>.05$). Bu durumda deney grubunda yapılan yaratıcı yazma çalışmalarının deney grubu öğrencilerinin yaratıcı yazma tutumlarında değişikliğe yol açmadığı söylenebilir. Araştırmada çalışma grubu öğrenci sayısının azlığı, etkinlikleri uygulayan eğitimcilerin tutumu, etkinliklerin sayı bakımından yeterliliği, üstün/özel yetenekli öğrencilerin bireysel özellikleri, uygulanan grupların dinamiği gibi etmenlerin deney grubunun yaratıcı yazma tutumunda değişikliğe yol açmamış olabileceği düşünülmektedir.

Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Yazma Tutumlarına İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin tutum puanları arasında cinsiyet değişkeni bakımından anlamlı bir fark var mıdır?” sorusudur. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin “Yaratıcı Yazma Tutum Ölçeği” cinsiyet değişkeni bakımından bulgular tablo 3’te verilmiştir:

Tablo 3. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin cinsiyet değişkeni bakımından tutum puanları

Cinsiyet	n	Sıralar Ortalaması	Sıralar Toplamı	M-Whitney U	z	p
Kız	6	9,42	56,50	35,500	-,536	,592
Erkek	14	10,96	153,50			

Tablo 3’te deney ve kontrol gruplarının puanları cinsiyet değişkeni bakımından karşılaştırıldığında Mann Whitney U testi sonucuna göre aralarında anlamlı farklılaşma olmadığı görülmektedir (U= 35,500, p>.05). Bu da yaratıcı yazma konusunda kız ve erkek öğrencilerin tutumlarının cinsiyete göre herhangi bir değişiklik göstermediğini ifade etmektedir.

Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Son Test Puanlarına İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin yaratıcı yazma son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?” sorusudur. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin yaratıcı yazma son test puanları bakımından bulgular tablo 4’te verilmiştir:

Tablo 4. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin yaratıcı yazma son test puanları

Gruplar	n	Sıralar Ortalaması	Sıralar Toplamı	M-Whitney U	z	p
Deney	10	15,50	155,00	000,000	-3,787	,000
Kontrol	10	5,50	55,00			

Tablo 4 incelendiğinde, deney ve kontrol gruplarının yaratıcı yazma son test puanları arasında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek için yapılan Mann Whitney U testine göre gruplar arasında deney grubu lehine anlamlı fark bulunmuştur. (U=000,000, p<.05). Bu durumda deney grubu öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerini geliştirdiği sonucuna ulaşılabilir. Tablo 2 ile tablo 4 karşılaştırıldığında deney grubu öğrencilerinin yaratıcı yazma tutumlarında değişiklik olmamasına karşın yaratıcı yazma becerilerini geliştirdikleri görülmektedir.

Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Yaratıcı Yazma Puanlarına İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi “Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Yaratıcı Yazma Son test Puanları bakımından aralarında anlamlı bir fark var mıdır?” sorusudur. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin yaratıcı yazma son test puanlarının cinsiyet değişkeni bakımından bulguları tablo 5’te verilmiştir:

Tablo 5. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin cinsiyet değişkeni bakımından yaratıcı yazma son test puanları

Cinsiyet	n	Sıralar Ortalaması	Sıralar Toplamı	M-Whitney U	z	p
Kız	6	12,25	73,50	31,500	-,868	,386
Erkek	14	9,75	136,50			

Deney ve kontrol gruplarının yaratıcı yazma son test puanları cinsiyet değişkeni bakımından arasında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek için yapılan Mann Whitney U testine göre gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır. (U= 31,500, p>.05). Yaratıcı yazma becerilerinin geliştirilmesinde kız ve erkek öğrenciler arasında fark görülmemektedir.

Deney Grubu Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Etkinlikleri Sürecine İlişkin Görüşleri

Araştırmanın altıncı alt problemi “Deney grubu öğrencilerinin yaratıcı yazma etkinlikleri sürecine dair görüşleri nelerdir?” sorusudur. Öğrenci görüşleri dört soru olarak alınmıştır. Her bir görüşme sorusu ayrı bir tablo ile aktarılmıştır. Çalışmaya katılan deney grubu öğrencilerine rastgele 1’den ona kadar numara verilmiştir. Görüşmelerden alınan örnek cümlelerin yanlarında bulunan numaralar katılımcılara ait numaralardır. (K1: Görüşleri alınan birinci öğrenci vb.) Yeri geldikçe bulgulara ilişkin metin örnekleri verilmiştir. Görüşme formunda yer alan sorulara katılımcıların verdiği cevaplara göre şu bulgulara ulaşılmış ve bulgulardan hareketle de yorumlar yapılmıştır:

Tablo 6. Deney grubu öğrenci görüşlerine göre yaratıcı yazma etkinlikleri sürecinde kendilerini en çok etkileyen ve eğlendiren etkinlikler

SORU: Sekiz hafta boyunca yaptığımız yazı çalışmalarında sizi en çok etkileyen ve eğlendiren etkinlikleri nedenleriyle açıklayınız.

Kastedilen	İfade Edilen
Çizgiden Kurguya (K1, K6)	<ul style="list-style-type: none"> Bize sadece 1-2 şekil verip gerisini bize bıraktıkları için sevdim. (K1) Bize verilen bir resmi hayallerimizde sanıp değiştirdik bu çok eğlenceliydi. (K6)
Mimarı Benim (K1, K3, K6)	<ul style="list-style-type: none"> Hayal gücümüzü serbest bırakabildiğimiz için eğlendim. (K1) Aslında olmayan binaları çizdik ve istediklerimizi istediğimiz yerlere yerleştirdik. Hayalimdekileri kâğıda döktüm. (K6)

Benim Robotum (K1, K3)	<ul style="list-style-type: none"> • Hayal gücümüzü serbest bırakabildiğimiz için eğlendim. (K1) • Hep robotlar üzerine odaklandığım için bu hoşuma gitti. (K3)
İp Masalı (K2, K3, K4, K7, K9)	<ul style="list-style-type: none"> • Metne başlık bulma aşaması çok eğlenceliydi. Bugüne kadar yaptığımız kompozisyon çalışmalarından farklı etkinliklerdi. (K2) • Yazarken eğlendim. (K9)
Nesnelerin Fısıltıları (K3, K5, K8, K10)	<ul style="list-style-type: none"> • Dedektiflik ile ilgili yazdığım için eğlendim. Dedektiflik kitaplarını genellikle okurum. Şimdi yazmam hoşuma gitti. (K3) • Hayal gücümüzle düşündüğümüz yani kısıtlamalar olmadığı için. (K10) • Torbadan bana kek kalıbı çıktı. Bu etkinlik beni zorlamadı o yüzden o kadar eğlendim. (K5) • Baş eğlenceli gelince devamı da öyle gidiyor. (K8)
Tamlamadan Metne (K3, K4, K5, K9, K10)	<ul style="list-style-type: none"> • Diğer metinler benim yazmaya karşı hislerimi değiştirdi. Bu sebeple artık metin yazarken eğlenmemi sağlayacağını düşünüyorum. (K3) • Benim yakınımın yaşamış olduğu bir olay olduğu için etkilendim. (K4) • Benim yazdığım en güzel metindi sanırım. Neden bilmiyorum ancak içinde kullandığım sözcüklerden, anlatım biçimlerinden etkilendim. (K5) • Duygusal metinler yazmak hoşuma gidiyor. (K10)
Bir Hayvan Dua Etse (K7, K8)	<ul style="list-style-type: none"> • Komik ve eğlenceli olduğunu düşünüyorum. (K7)
Filmin Yarısı (K7)	<ul style="list-style-type: none"> • Komik ve eğlenceli olduğunu düşünüyorum. (K7)

Tablo 6 incelendiğinde sekiz hafta boyunca gerçekleştirilen tüm etkinliklerin öğrenciler tarafından kendilerini etkileyen ve eğlendiren etkinlikler olarak tercih edildiği görülmektedir. En çok tercih edilenlerden biri “İp Masalı” adlı etkinliktir. Bu etkinlik beş öğrenci tarafından etkileyici ve eğlendirici bulunmuştur. Öğrenciler bunun nedeninin yaratıcı yazma çalışmasına başlamadan önce yapılan oyun süreci olduğunu ifade etmektedir.

Bateson ve Martin’e (2014, s. 113) göre oyuna olanak sağlama yeni ürünlere veya bir şeyleri değişik yollarla yapmaya dönüşebilen yeni düşünceler üretmeye yardımcı olabilir. Torrance (aktaran, Bateson ve Martin, 2014, s. 116) yaptığı bir çalışmada daha çok oyun oynayan kız ve erkek çocuklarının daha az oyun oynayan kız ve erkek çocuklarına göre özgünlük ve kıvraklık bakımından daha yaratıcı olduklarını tespit etmiştir. Bu durumda yaratıcı yazmadan önce uygulanabilecek oyunlarla bireysel farklılığa sahip bu bireylerin ilgilerinin çekilebileceği, bunun da yazma sürecine katkı sağlayarak bu süreci daha da teşvik edici hale getirebileceği görülmektedir. Ayrıca K8’in “Baş eğlenceli gelince devamı da öyle gidiyor.” ifadesi yazma etkinliklerine başlamadan yürütülecek sürecin gerekliliğini dile getirir niteliktedir.

Tablo 6'ya göre öğrencilerin en çok eğlenceli bulduğu bir başka yaratıcı yazma etkinliği "Tamlamadan Metne" adlı etkinliktir. Bu etkinlik kümeleme (cluster) tekniği uyarlanarak gerçekleştirilmiştir. Konusu yalnızlık olarak belirlenen çalışmada yalnızlık kelimesini tamamlayan kelimeler yazılmış daha sonra bunlar metinlerde kullanılarak deneme türünde metinler oluşturulmuştur. Öğrenciler gerek konu gerek öncesinde yapılan kümeleme tekniği ile bu etkinliği ilgi çekici bulmuştur.

Yaratıcı insanlar maceraperesttir. Keşfetmeyi severler. Keşfederken de sosyal geleneklerin sınırlarını zorlayabilirler. Dışarıdan dayatılan kuralları sevmezler. Kendi içlerinden gelen yönelimlerin itkisiyle hareket ederler. Dışarındaki dünyanın sıradanlığına uyum sağlamamaları yabancılaşma ve yalnızlık duygularını yoğun yaşamalarına neden olabilir (Andreasen, 2013, s. 39). Üstün yetenekli bireylerin de yaratıcılık yönlerinin güçlü olduğu düşünülürse bu duygu yoğunluğu, konunun cazibesi, kümeleme tekniği gibi etmenler metin üretme sürecini olumlu etkilemiştir.

"Nesnelerin Fısıltıları" adlı etkinliği dört öğrenci tercih etmiştir. Bu etkinlik "uyarıcı yazma" tekniği uyarlanarak hazırlanmıştır. Etkinlikte öğretmen bir öğrencinin gözlerini bağlar. Daha önceden çeşitli nesnelerin konulduğu bir torba kullanılır. (Çeşitli oyuncaklar, tarak, saat, gözlük, biblo, kalemlik, fener vb.) Gözü bağlı olan öğrenciler torbadan bir nesne çeker. Nesnelerin çok önemli, değerli olduğu düşünülerek, nedeni ile anlatılır. Nesneler kullanım amacı dışında da düşünülebilir. Çekilen nesnelere dair bir öykü kurgulanır ve yazılır. Bu nesneler yaratıcı yazma için uyaran olarak kullanılmıştır. Bu etkinlikte öğrencilerin basit nesnelere dahi olağanüstü düşünerek hayal güçlerinin sınırlarını zorladıkları ve buna bağlı olarak da metinlerin bu yönde oluşturulduğu görülmüştür.

Bir öğrenci torbadan çektiği plastik bir dolap ayağını ışın kılıcı olarak hayal etmiş ve gözleri kapalıyken arkadaşlarının bu konudaki sorularına hayal gücünü harekete geçirerek cevap vermiştir. Bir başka öğrenci torbadan çektiği bir oyuncaktan bir icat çıkarmıştır. İsmi ilgi çekiciliği, icadını tüm ayrıntıları ile benzetmeler kullanarak anlatmıştır.

Yaman (2010, s. 284) okumanın, yazma eyleminin ön hazırlığı olduğunu ifade etmektedir. Birey okuma yoluyla edindiği gözlemlerini yazıya dökmekle kalmaz aynı zamanda okunan yazıları da örnek alır. Bu çalışmada da öğrencilerin metinlerinde okuma alışkanlıklarının yansımalarını görmek mümkündür. K3 "Nesnelerin Fısıltıları" adlı etkinliği eğlenceli bulduğunu ifade ederek "Dedektiflik ile ilgili yazdığım için eğlendim. Dedektiflik kitaplarını genellikle okurum. Şimdi yazmam hoşuma gitti." demiştir. Öğrencilerin bu söylemlerinden yazdıklarında okuduklarının etkisi olduğu anlaşılmaktadır

Tablo 7. *Deney grubu öğrenci görüşlerine göre etkinliklerin kendilerine katkıları*

SORU: Etkinliklerin size katkıları nelerdir?

Kastedilen	İfade Edilen
Hayal gücünü geliştirme (K1, K2, K3, K5, K8)	<ul style="list-style-type: none"> • Hayal gücünü geliştirmiş olabilir. (K1) • Farklı konular olduğu için hayal gücümü geliştirdi. (K2)
Yazma becerisi kazanma (K1, K4, K5, K6, K7, K8)	<ul style="list-style-type: none"> • Yazı yazma yeteneğimi artırmış olabilir. (K1) • Uzun yazı yazmayı geliştirdim. Toplamda sekiz tane metin yazdık bu da kendimi geliştirmeme neden oldu. (K5) • Bana hem hikâye, metin vb. şeyleri daha iyi yazmayı ve kelime hazinemi etkilediğini düşünüyorum. (K4) • Yazımın akıcılığını geliştirdim. Farklı türlerde de yazabileceğimi öğrendim. Ayrıca yazılarıma renk katarak daha etkileyici yazılar yazabiliyorum. (K6)
Konu zenginliği (K2)	<ul style="list-style-type: none"> • Konular farklı olduğu için daha iyi yazabildiğimi düşünüyorum. (K2)
Kelime dağarcığını geliştirme (K3, K4)	<ul style="list-style-type: none"> • Hem kelime dağarcığım genişledi hem de hayal gücüm. (K3)
Eğlenceli bulma (K3, K9)	<ul style="list-style-type: none"> • Eskiden kompozisyon deyince canım çıkıyordu. Şimdi ise eğleniyorum.(K3) • Duyguları, binaları, gördüğüm şeyleri kâğıda aktarabildiğim için mutluyum.(K9)
Yaratıcılığa katkıları (K7, K10)	<ul style="list-style-type: none"> • Yaratıcılığım ve dünyaya başkalarının gözünden bakma duygum gelişti. (K7)
Türkçe dersine katkıları (K8)	<ul style="list-style-type: none"> • Yazarlık yönünde eğilim sağlayan etkinlikler bunlar. Hem insanın hayal gücünü geliştiriyor hem de yazı yazma ve Türkçe dersine katkı sağlıyor. (K8)
İmla ve noktalama kuralları (K8, K10)	<ul style="list-style-type: none"> • Yazım kuralları ve noktalama işaretleri konusunda da geliştiriyor. (K8)

Tompkins (1982, aktaran, Susar Kırmızı, 2009, s. 3) çocukların yaratıcı öyküler yazması için yedi neden sıralamaktadır. Bunlar; eğlenmek, sanatsal yönü olan ifadeyi geliştirmek, yazmanın değer ve işlevini açıklamak, hayal gücünü geliştirmek, düşüncelerini açıklamak, kendini tanıtmak için araştırmak, okumak ve öğrenmek için yazmak şeklindedir.

Tablo 7 incelendiğinde deney grubu öğrencileri sekiz haftalık yaratıcı yazma etkinlikleri sürecinde hayal güçlerinin geliştiğini, yazma becerisi kazandıklarını, kelime hazinelerini geliştirdiklerini, konu bulma hususunda geliştiklerini, yaratıcılıklarının geliştiğini, Türkçe dersine katkılarının olduğunu, imla ve noktalama kurallarını uygulama konusunda kendilerini geliştirdiklerini ifade etmiştir.

Beş öğrenci yaratıcı yazma etkinliklerinin hayal gücünü geliştirdiğini ifade etmiştir. Rowe'a göre günümüzde işverenler genellikle sezgisel olarak düşünebilen, etkili bir şekilde iletişim kurabilen, ekip çalışmasına uyum sağlayabilen, yenilikçi, hayal gücü kuvvetli çalışanlar aramaktadır. (Rowe,

2004, s. 133) Pek çok iş sahasında ülkemizde atılacak sağlam adımların üstün/özel yetenekliler tarafından olma ihtimalinin yüksek olduğu düşünüldüğünde bu öğrencilerin hayal gücüne yapılması gereken katkıların gerekliliği anlaşılmaktadır. Bunun en etkili yöntemlerinden biri de yaratıcı yazma çalışmalarıdır.

Öğrencilerin metinlerinde bilim merakının ön plana çıktığı görülmektedir. Yaratıcı yazma etkinliklerinin bir başka kazanımının da üstün yetenekli bireylerde bilim merakını güdülemek ve hayal kurma aracılığı ile hem yazmaya hem de bilimsel çalışmalara karşı ilgilerini artırmak, bu konuda kendilerini motive etmede rehberlik etmek olduğu söylenebilir.

Tablo 7 incelendiğinde altı öğrenci etkinlikler sonucunda yaratıcı yazma becerilerinin geliştiğini ifade etmiştir. K5 “Uzun yazı yazmayı geliştirdim. Toplamda sekiz tane metin yazdık bu da kendimi geliştirmeme neden oldu.” şeklinde yazma becerisinin geliştiğini ifade ederken yazmanın uzun bir süreç gerektirdiği anlaşılmaktadır.

Öğrencilerin metinlerinde kendi üslubunu kullanma ve metin akıcılığı açısından gelişimin gözlemlendiği görülmektedir. Pilav’a göre yazılı anlatım sayesinde fikirlerin olgunlaşması, gelişmesi ve hepsinden önemlisi özgünlüğü sağlanacak, duyguların ifadesinde daha etkili bir yol bulunmuş olacaktır. Yazma becerisi kişiye bir üslup özelliği kazandırdığı gibi, dilin inceliklerinin öğrenilmesinde ve etkin bir anlatım yeteneğine kavuşulmasında da oldukça önem arz eder (Pilav, 2008, s. 28)

Oral’a göre yaratıcı yazma etkinlikleri eğitimcilerle öğrencilerin iç dünyalarını yakından tanıma ve onlarla duygudaşlık kurma gibi olanaklar sağladığı gibi öğrencilerin kendilerini tanıma süreçlerine de yardım eder. Öğrencilerin kendi düşüncelerini özgürce dile getirmelerini sağlar, başka insanların duygu ve düşüncelerine saygı gösterme ve onları kabul etme alışkanlığı kazanmalarında etkili olur. (Oral, 2003, s. 20) K7 bu durumu “Yaratıcılığım ve dünyaya başkalarının gözünden bakma duygum gelişti.” şeklinde belirtmiştir.

Tablo 7’de K6 “Yazımın akıcılığını geliştirdim. Farklı türlerde de yazabileceğimi öğrendim. Ayrıca yazılarıma renk katarak daha etkileyici yazılar yazabiliyorum.” ifadesini kullanmaktadır. Öğrencilerin yazıları incelendiğinde benzetmeler kullanmaya istekli oldukları, metinlerinde estetik zevki yansıtma konusunda istekli oldukları gözlemlenmiştir. Bir öğrencinin metninde küs kardeşi ile dargınlığını dile getirmeye çalıştığı benzetme estetik zevki yansıtmaya çalışmanın örneği olaral verilebilir: “Biz hâlâ sonbahar rüzgârı sebebiyle aynı daldan bambaşka yerlere uçmuş birer yaprak gibi uzaktık.”

Deney grubu öğrencilerinin yaratıcı yazma etkinliklerinde metinlerine uygun başlık seçme, metinlerinde tutarlılığa dikkat etme, paragraflar arasında bağlantı kurma, ana fikri doğru yansıtma, ana fikri yardımcı fikirlerle destekleme, kişi, mekân tasvirlerine yer verme, zengin sözcük hazinesi

kullanımı, çarpıcı benzetmeler kullanma, etkileyici bir sonuç bölümü oluşturma, sözcük tekrarından kaçınma, alıntılar yapma, kalıplaşmış sözlerden faydalanma, yazılarında estetik bir duruşa özen gösterme konusunda gelişme gösterdikleri görülmüştür.

Metinlerde yer yer duyguların benzetmelerle tasvir edildiği de görülmektedir. “Kelebek, içindeki tırtılla dans ediyordu.” ifadesi dikkat çekicidir. Öğrencilerin mekân, kahraman tasvirlerine de yer verdikleri görülmektedir.

Üstün yetenekli öğrencilerin özelliklerinden biri olan mizah anlayışı ve espri yeteneğini yazılarına da yansıtmaya çalıştıkları görülmektedir. Bir öğrenci masal girişine “Bir varmış, iki yokmuş, üç çokmuş. Pireler milletvekili, develer muhasebeci iken, benim dedemin beşiğini sallamam imkansız iken...” ifadesi ile yeni bir bakış açısı getirilmişken, diğer metinde bir kuğu bebek dili ile konuşurulmuştur.

Tablo 8. Deney grubu öğrenci görüşlerine göre önceden karşılaştıkları yazma etkinlikleri ile çalışmada gerçekleştirilen etkinliklerin karşılaştırılması

SORU: Daha önce yapılan yazma çalışmalarını ile sekiz haftalık etkinlik sürecindeki yazma çalışmalarını karşılaştırarak bir değerlendirme yapınız.

Kastedilen	İfade Edilen
Konu zenginliği (K1, K3, K8)	<ul style="list-style-type: none"> Buradaki etkinlikler daha serbest yazabildiğimiz, eğlenceli, başlık, konu seçimleriyle okuldakinden daha iyi. (K1) En çok bu sekiz haftalık yazma etkinliğini sevdim. Çünkü belli ve ilgi çekici konular oluyor. İnsanın yazdıkça yazması geliyor. Okulda çok yazma etkinliği yapmıyoruz ama yapınca da çok sıkıcı kompozisyon etkinliklerinden oluyor. (K8)
Özgür yazabilme (K1, K3)	<ul style="list-style-type: none"> Eskiden bir konu verilir ve bir şey yazmam istenirdi. Hiç bana nasıl yazmak istediğimi sormuyorlardı. Ama burada tamamen hayal gücüne bağlıydı. Burada yazdıklarım daha güzel oldu. (K3)

Tablo 8. Deney grubu öğrenci görüşlerine göre önceden karşılaştıkları yazma etkinlikleri ile çalışmada gerçekleştirilen etkinliklerin karşılaştırılması (Devamı)

Kastedilen	İfade Edilen
Eğlenceli bulma (K1, K4, K10)	<ul style="list-style-type: none"> Bu sekiz hafta içerisinde başka yerlerde yaptığımdan daha güzel ve iyi hikâyeler yazdığımı düşünüyorum. Çünkü diğer çalışmalar sıkıcı ve klasikti fakat bu sekiz haftalık süreçte yaptığımız çalışmalar eğlenceli ve çok yaratıcıydı. (K4)
Yazma isteği uyandırma (K8, K10)	<ul style="list-style-type: none"> Okulda Türkçe dersinde yazdığımız yazılar sekiz haftada yazdıklarımızdan daha sıkıcı, klasik ve sıradan geliyor. Ama şimdi yazdıklarımız hem eğlenceli hem de daha çok yazmaya teşvik ediyor.(K10)
Fikir üretebilme (K2)	<ul style="list-style-type: none"> Önceden aklıma fikir bile gelmezdi; ancak şimdi daha iyi fikirler aklıma geldiği için daha güzel yazı çalışmaları yapabiliyorum. (K2)

Yazarken odaklanma (K2, K9)	<ul style="list-style-type: none"> • Daha iyi odaklanabiliyorum. (K2) • Burada daha sessiz oluyor. (K9)
Yazma becerisi kazanma (K5, K10)	<ul style="list-style-type: none"> • Kompozisyon yazma alışkanlığımı bu sekiz hafta sonunda kazandım, ilerlediğimi fark ettim. Kompozisyonu nasıl etkili kılacağımı fark ettim. (K5)
Etkileyici yazı yazma (K5, K6)	<ul style="list-style-type: none"> • Önceleri yazdığım cümleler ile şimdikiler arasında dağlar var. Şimdi daha düzenli ve daha etkileyici benzetmeler katarak yazılarımı geliştirdim. (K6)
Yaratıcılık gelişimi (K4, K7, K9)	<ul style="list-style-type: none"> • Bence çok büyük bir fark var. Buradakiler yaratıcılık gibi farklı duyguları geliştirirken, başka yerdekiler fazla bir şey katmıyor. (K7) • Orada yaratıcılık değil sadece bilgilendirici olduğu için zor oluyor. (K9)

Tablo 8 incelendiğinde öğrenciler önceden yaptığı yazı çalışmalarını ile sekiz haftalık yaratıcı yazma sürecini karşılaştırırken araştırmada kullanılan etkinliklerde konu zenginliği olduğunu, özgür yazabildiklerini, daha eğlenceli bulduklarını, yazma isteği duyduklarını, yazarken odaklanabildiklerini, daha iyi fikir üretebildiklerini, etkileyici yazı yazabildiklerini, yaratıcılıklarının geliştiğini, yazma becerisi kazandıklarını ifade etmişlerdir.

Yaratıcı yazmanın iki boyutu ortaya çıkmaktadır. Bunlardan ilki yaratıcı düşünme ikincisi ise bu düşüncelerin yazıya aktarılmasına sağlayan dildir. Birey yaratıcılığa sahip olabilir ancak, diline hâkim olmaz; doğru kelime, cümle ve anlatımı kullanmazsa istenilen etkililik sağlanamaz (Karakuş Aktan, 2013, s. 707). Tablo 8 incelendiğinde K6 yaratıcı yazma etkinlikleri sürecinde cümle ve anlatımındaki zenginliğin nasıl geliştiğini “Önceleri yazdığım cümleler ile şimdikiler arasında dağlar var. Şimdi daha düzenli ve daha etkileyici benzetmeler katarak yazılarımı geliştirdim.” şeklinde ifade etmiştir.

Uzun (2004, s. 42) üstün veya özel yetenekli çocukların, el becerisi gerektiren bazı etkinliklerde, özellikle de yazı yazmada pek başarılı olmadığını belirtir. Bunun nedenini, düşüncelerini yazıya aktarmada, sabırsız ve aceleci davranmalarına bağlar. Bu özellikteki çocuklara, öğretmenleri tarafından gerekli rehberliğin sağlanması gerektiğini ifade eder. Deney grubu öğrencilerinde de bu durumun etkisini görmek mümkündür. İmla kurallarına dikkat ederek yazma stresi ile öğrencilerin yazacaklarını ifade ederken yazma kaygısı taşımaması bakımından isterlerse bilgisayar kullanarak metinlerini oluşturabilecekleri ifade edilmiştir. Öğrencilerin tamamı metinlerini bilgisayarda yazmayı tercih etmiştir. Bir öğrencinin hiçbir noktalama işareti kullanmadan ve yazım kurallarına dikkat etmeden metnini oluşturduktan sonra imla konusundaki düzeltmeleri gerçekleştirmesi Uzun’un ifadelerini kanıtlar niteliktedir.

Yazmak için zihinde birtakım düşüncelerin şekillenmesi gerekir. Bireyde düşünme becerisinin varlığı, sadece yazacak bir şeyler bulmada sıkıntı çekmeme avantajı yanında düşünülenlerin belli bir düzene göre tasnifi ve ifadesinde de önemli avantajlar vermektedir. Bu bakımdan iyi bir kompozisyon yazmak, bir bakıma iyi düşünmeye, olaylara eleştirel bir gözle ve farklı açılardan bakmaya, sebep-sonuç ilişkisi kurmaya bağlıdır (Göçer, 2010, s. 188). Tablo 8 incelendiğinde K2 eski yazı çalışmaları ile etkinlik sürecindeki fikir üretimini karşılaştırırken “Önceden aklıma fikir bile gelmezdi; ancak şimdi daha iyi fikirler aklıma geldiği için daha güzel yazı çalışmaları yapabiliyorum.” ifadelerini kullanmaktadır.

Tablo 9. Deney grubu öğrenci görüşlerine göre yaratıcı yazma etkinlik önerileri

SORU: Sizi daha etkili yazmaya teşvik edecek daha farklı hangi etkinlikler yapılabilirdi?

Kastedilen	İfade Edilen
Konu zenginliği (K1, K3, K8, K10)	<ul style="list-style-type: none"> Daha değişik başlık/konu seçimleri, Çizgiden Kurguya gibi etkinliklerin artması. (K1) Beni eğlendiren konulara daha çok yer verilerek daha iyi teşvik edilebilirdim. (K3) Güzel ve ilgi çekici konular bulunursa yazmak çok daha zevkli oluyor ve insanı yazmaya teşvik ediyor. Bu etkinlik gibi. (K8) Beni daha çok yazmaya teşvik etmek için yazılarda macera gerek çünkü ben maceralı şeyleri klasik ve sıradan şeylerden daha çok okumak ve yazmak istiyorum. (K10)
Yeterli Bulma (K2, K4, K6, K8)	<ul style="list-style-type: none"> Bu çalışmalar yeterliydi. (K2) Zaten yaptığımız etkinlikler iyi ve güzeldi. Bence beni daha iyi yazmaya teşvik eden bir etkinlik olamaz. (K4)
Tamlama, benzetme, çağrışım tablosu (K5)	<ul style="list-style-type: none"> Bir metni yazmadan önce yazılarımızda benzetme unsurlarını bir kâğıda yazdık. Böylece yazımız daha etkileyici oldu. (K5)

Tablo 9. Deney grubu öğrenci görüşlerine göre yaratıcı yazma etkinlik önerileri (Devamı)

Kastedilen	İfade Edilen
İcat önerisi (K7, K9)	<ul style="list-style-type: none"> Beyin dalgaları veya her neyse işte beynimizde kurguladığımız kompozisyon kâğıda yazım yanlışı olmadan aktarılacak. (K7) Hayatın nasıl gittiğini dileği gibi yazmak için bilgisayarda günlük olmalı. (K9)

Tablo 9 incelendiğinde öğrencilerin dördü yapılan çalışmaları yeterli bulurken dördü de farklı konularda yazma isteğini ifade etmiştir. Bu da yazma konularının yazma ilgisi ve isteğini etkilediğinin göstergesidir.

K5 “Bir metni yazmadan önce yazılarımızda benzetme unsurlarını bir kâğıda yazdık. Böylece yazımız daha etkileyici oldu.” ifadeleri ile yazma öncesi uygulanan etkinliklerden cluster (kümeleme),

çağrışımlar, hayali bağlantılar gibi çalışmaların etkililiğini vurgulamıştır. Michalku'ya göre (Michalko, t.y., s. 80) yaratıcı dehaların en önemli özelliklerinden biri çağrışım sınırlarını özgürce ve sıra dışı bir şekilde aşmalarıdır. Çağrışımlar ve hayali bağlantılar yaratıcılığın önemli yanlarıdır; aslında özgün ve yenilikçi olan fikirleri mantıklı ama ilgisiz olanlardan ayırırlar.

Tartışma ve Sonuç

Deney ve kontrol gruplarının ön test tutum puanları arasında anlamlı fark gözlenmemesi deneye başlamak için yeterli kabul edilmiştir. Bu aşamada yalnızca tutum başarısının ölçülmesi ile yetinilmiş ve öğrencilerin yaratıcı yazma tutumlarının denk oldukları görülmüştür. Deney ve kontrol gruplarının son test puanları karşılaştırıldığında yazma tutumu bakımından anlamlı farklılaşma olmadığı görülmüştür. Bu durumda deney grubunda yapılan yaratıcı yazma çalışmalarının deney grubu öğrencilerinin yaratıcı yazma tutumlarında değişikliğe yol açmadığı tespit edilmiştir.

Üstün yeteneklilerde yazma tutumunu belirleyen çalışmalara rastlanmamakla birlikte normal zekâ düzeyine sahip öğrencilerde tutum değişikliği araştırılan çalışmalarda yazma tutumunun olumlu anlamda değiştiği çalışmalara rastlanmıştır (Beydemir, 2010; Korkmaz, 2015; Öztürk, 2007; Türkel, 2011). Bu çalışmada ise yazma tutumunda anlamlı bir farkın ortaya çıkmamış olmasının nedenleri olarak; çalışma grubu öğrenci sayısının azlığı, etkinlikleri uygulayan eğiticilerin tutumu, etkinliklerin sayısı, üstün/özel yetenekli öğrencilerin bireysel özellikleri, uygulanan grupların dinamiği, etkinliklerin çeşitliliği, deney grubunun etkinlikleri tutumlarını değiştirecek kadar ilgi çekici bulmaması olarak ifade edilebilir.

Deney ve kontrol gruplarının puanları cinsiyet değişkeni bakımından karşılaştırıldığında aralarında anlamlı farklılaşma olmadığı görülmektedir. Yaratıcı yazma konusunda kız ve erkek öğrencilerin tutumları cinsiyete göre herhangi bir değişiklik göstermemektedir.

Deney ve kontrol gruplarının yaratıcı yazma son test puanları arasında deney grubu lehine anlamlı fark bulunmuştur. Bu durumda deney grubu öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerini geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Deney grubu öğrencilerinin yaratıcı yazma tutumlarında değişiklik olmamasına karşın yaratıcı yazma becerilerini geliştirdikleri dikkat çekici bir sonuçtur. Öğrencilerin yazma tutumlarında bir değişiklik olmasa da yaratıcı yazma becerilerinin gelişmiş olduğunu tespit etmek üstün zekâli/yetenekli bireylerde yaratıcı yazma çalışmalarının kararlı, sistemli, zenginleştirilmiş, farklılaştırılmış etkinliklerle uzun bir süreçte yani süreç temelli yazma ilkelerine uygun olarak yapılması gerekliliği sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Deney ve kontrol gruplarının yaratıcı yazma son test puanları arasında cinsiyet değişkeni bakımından gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Yaratıcı yazma becerilerinin geliştirilmesinde kız ve erkek öğrenciler arasında fark görülmemektedir.

Deney grubu öğrencilerinin tüm etkinlikleri eğlenceli bulduğu görülmüştür. Kendilerini en çok etkileyen ve eğlendiren üç etkinlikten ikisinin yazma öncesi etkinliklerinde oyuna yer verilmesi nedeni ile tercih edildiği, birinin ise konu bakımından kendilerini etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Etkinliklerin kendilerinde ne gibi katkılar sağladığına dair görüşleri değerlendirildiğinde hayal güçlerini geliştirdikleri, yazma becerisi kazandıkları, konu zengin olduğunda daha iyi yazabildiklerini fark ettikleri, kelime dağarcıklarının geliştiği, etkinliklerde eğlendikleri, yaratıcılıklarının geliştiği, Türkçe dersine katkı sağladığı, imla ve noktalama kurallarını uygulamada dikkatlerini geliştirdikleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

Yapılan sekiz haftalık yaratıcı yazma çalışmalarını önceden Türkçe derslerinde yaptıkları yazma çalışmaları ile karşılaştırmaları istendiğinde bu çalışmaları konu zenginliği açısından daha iyi buldukları, duygu ve düşüncelerini aktarmada daha özgür yazabildikleri, etkinlikleri daha eğlenceli buldukları, etkinliklerin kendilerinde yazma isteği uyandırdığı, daha rahat fikir üretebildikleri, yazarken odaklanabildikleri, yazma becerisi kazandıkları, daha etkileyici yazılar yazabildikleri ve yaratıcılıklarının geliştiği sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrenci görüşlerine göre daha farklı ne gibi etkinlikler istedikleri sorulduğunda konuların zengin olmasını istedikleri, yapılan çalışmaları yeterli buldukları, etkinliklerde tamlama, benzetme, çağırışım tablolarına daha sık yer vermek gerektiği, yazma çalışmaları ile ilgili çeşitli bilgisayar programları önerisinde buldukları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Öğrencilerin, metinleri incelendiğinde üstün zekâlı/yetenekli bireylerin bireysel özellikleri olan espri anlayışı, mizahi yönlerinin güçlü oluşu gibi özelliklerini çalışmalarına yansıttıkları, ilgisi olsa da olmasa da her konuyu bilim kurguya bağlayarak bilime karşı ilgi ve meraklarının yazılarında görüldüğü sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca mükemmeliyetçilik, daha etkileyici yazma isteği, kolay beğenmeme gibi kişilik özelliklerini de yazma sürecinde sergiledikleri gözlemlenmiştir. Metinlerinde estetik zevke dikkat ettiklerinde daha iyi sonuçlar elde ettiklerini ve bu şekilde yazılarını daha beğenilir buldukları, estetik zevke dikkat ederek oluşturdukları metinleri birbirleri ile paylaşmak istedikleri tespit edilmiştir.

Öğrencilerin metinlerini bilgisayar kullanarak yazdıklarında sonuçların olumlu olduğu gözlemlenmiş ve bu yöntemle yazmaya ilgilerinin arttığı, daha uzun metinler yazma gayreti içinde oldukları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Öğrencilerin okuma alışkanlıklarını yaratıcı yazma çalışmalarına da yansıttıkları gözlemlenmiştir. Çalışma grubunun neredeyse tamamı macera türünü okumaktan hoşlanmakta ve metinlerinde de bu türün etkisini yansıttıkları sonucuna ulaşılmıştır. Sürecin ilk haftalarında yazmaya

karşı ilginin az olduğu gözlemlenirken haftalar ilerledikçe ilginin arttığı ve daha rahat yazabildikleri gözlemlenmiştir.

Öğrencilerin metinlerine ilgi çekici girişler yapabilme, metinlerinde tasvirler yer verme, kısmen söz sanatlarını kullanabilme, estetik zevki yansıtmaya çalışma, paragraf bütünlüğüne ve paragraflar arası geçişe dikkat etme, zengin kelime hazinesi kullanma, metinlerde tutarlılık, metinlerine uygun başlık seçme, ana fikri doğru yansıtma, ana fikri yardımcı fikirlerle destekleme, sözcük tekrarından kaçınma, alıntılar yapma, kalıplaşmış sözlerden faydalanma gibi konularda kendilerini geliştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Metinlerde öğrencilerin özgün üslup geliştirdiği, bazı öğrencilerin etkinlikleri bir yazı dizisi gibi birbirine bağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öneriler

Araştırmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda yapılacak yeni araştırmalara yönelik olarak aşağıdaki öneriler getirilebilir:

1. Bu çalışma yalnızca Kırıkkale Bilim ve Sanat Merkezi 6. Sınıf öğrencilerinden oluşturulan deney ve kontrol grubu ile sınırlandırılmıştır. Farklı sınıf düzeyleri ve farklı illerdeki BİLSEM'ler ile çalışmanın kapsamı genişletilebilir. Bu şekilde daha ayrıntılı sonuçlar elde edilebilir.

2. Yapılan bu çalıma sekiz haftalık yaratıcı yazma etkinlikleri sürecini içermektedir. Çalışmanın süresi uzatıldığında öğrencilerin yazılarındaki gelişim daha iyi gözlemlenebilir bu durumda daha ayrıntılı sonuçlara ulaşılabilir. Ayrıca sürecin uzaması öğrencilerin yazma tutumlarında da anlamlı farklılaşmayı sağlayabilir.

3. Bu çalışmada yaratıcı yazmada birkaç tekniğe yer verilmiştir. Çalışmalarda farklı tekniklerin uygulanması ile öğrencilerin yazma tutumlarında anlamlı farklılaşma oluşabilir.

4. Yapılacak yaratıcı yazma çalışmalarında konu zenginliğine önem vermek ve yazma öncesi etkinliklerin eğlenceli ve oyun öncelikli olmasına özen göstermek daha ayrıntılı sonuçlara ulaşılmasını sağlayabilir.

5. Üstün zekâlı/yetenekli öğrencilerin bireysel özelliklerini ortaya çıkarabilecek yaratıcı yazma etkinlikleri ile ilgili çalışmalar yapılabilir. Mizahi yönlerini ortaya çıkaracak yazı türlerine yer vermekle ilgili araştırmalar yapılabilir.

6. Üstün zekâlı/yetenekli öğrencilerin bilime olan meraklarını ortaya çıkaracak fen bilimleri alanı ile yaratıcı yazma etkinliklerinin disiplinler arası yaklaşımla ele alındığı araştırmalar yapılabilir.

7. Üstün zekâlı/yetenekli öğrencilerin metinlerinde estetik zevk konulu araştırmalar yapılabilir.

8. Üstün zekâlı/yetenekli öğrencilerin metinlerinde söz varlığı konulu araştırmalar yapılabilir.

Kaynaklar

- Andreasen, N. C. (2013). *Yaratıcı beyin* (5. Baskı). (K. Güney, Çev.) Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Bateson, P. ve Martin, P. (2014). *Oyun, oyunbazlık, yaratıcılık ve inovasyon*. (S. Kirgezen, Çev.) İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Beydemir, A. (2010). *İlköğretim 5. Sınıf türkçe dersinde yaratıcı yazma yaklaşımının yazmaya yönelik tutumlara, yaratıcı yazma ve yazma erişimine etkisi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (14. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Davaslıgil, Ü. 2004. *Üstün yetenekli çocuklar durum tespiti komisyonu ön raporu. I. Türkiye üstün yetenekli çocuklar kongresi yayın dizisi: 5*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.
- Davis, G. A. (2013). *Üstün yetenekli çocuklar ve eğitimi*, (M. Işık Koç, Çev.) İstanbul: Özgür Yayınları.
- Demir, T. (2013). İlköğretim öğrencilerinin yaratıcı yazma becerileri ile yazma özyeterlik algısı ilişkisi üzerine bir çalışma. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 2(1), s. 84-114.
- Doğan, Y. ve Müldür, M. (2014). 7. Sınıf öğrencilerine verilen yazma eğitiminin öğrencilerin hikâye yazma becerisine etkisi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 49-65.
- Enç, M. (2005). *Üstün beyin gücü*. Ankara: Gündüz Eğitim Yayıncılık.
- Göçer, A. (2010). Türkçe öğretiminde yazma eğitimi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(12), 178-195.
- Güneş, F. (2009). Türkçe öğretiminde günümüz gelişmeleri ve yapılandırıcı yaklaşım. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(11), s.1-21.
- Güneş, F. (2012). Testlerden etkinliklere türkçe öğretimi. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 1(1), 31-42.
- Hacıoğlu, Y. ve Türk, T. (2018). Üstün yetenekli öğrenciler kendilerini ne kadar yaratıcı buluyor? Millî Eğitim Dergisi, 220, s.380
- İnnalı, H. Ö. (2017). Türkiye'de üstün zekâlı ve yetenekli çocukların dil becerilerine yönelik yapılan araştırmaların değerlendirilmesi. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 75-94.
- İpşiroğlu, Z. (2007). Türkçe öğretiminde yaratıcılık Almanya'daki yeni öğretmenler: Göçmen kökenli üçüncü kuşak. *Dil Dergisi*, 135, s. 21-27.

- Kaplan, M. (1972, Mayıs). Kompozisyon. *Hisar Dergisi*, 9.
- Karakuş Aktan, E. N. (2013). Ortaöğretim öğrencilerinin yaratıcı yazma becerileri üzerine bir araştırma (Kütahya ili örneği). *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Türkçenin Eğitimi Öğretimi Özel Sayısı*, 6(11), 701-732.
- Kaya, B. (2013). Yaratıcı yazma becerisinin geliştirilmesine yönelik yapılan çalışmalardan bir derleme. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 1(2), s. 89-101.
- Koçak, R. ve İçmenoğlu, E. (2012). Üstün yetenekli öğrencilerin duygusal zekâ ve yaratıcılık düzeylerinin yaşam doyumlarını yordayıcı rolü. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(37), 73-85.
- Koçak, G. (2013). *Yaratıcı Yazmanın Hazzı*. İstanbul: Alfa Edebiyat.
- Korkmaz, G. (2015). *Yaratıcı yazma yönteminin 6. Sınıf öğrencilerinin yazma öz yeterlik algılarına, yazmaya ilişkin tutumlarına ve yazma becerisi akademik başarılarına etkisi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Levent, F. (2014). *Üstün Yetenekli Çocukları Anlamak*(2. Baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Michalko, M. (tarih yok). *Yaratıcı dehanın sırları*. (Z. Abat, Çev.) İstanbul: Koridor Yayıncılık.
- Okur, A. ve Özsoy, Y. (2013). Üstün zekâli öğrencilerin türkçe dersine yönelik tutumlarının incelenmesi: bartin bilesem örneği. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 9(3), 254-264.
- Oral, G. (2003). *Yine yazı yazıyoruz*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Özben, R. ve Şimşek, R. (2004). İlköğretim 6. 7. 8. sınıflar için sözlü ve yazılı anlatım- Öğrenci etkinliğine dayalı kompozisyon eğitimi. İstanbul: Şimşek Yayınları.
- Özer, S. ve Şahan, M. (2011). *Yaratıcı drama ve yaratıcı yazmanın türkçe derslerinde kullanımı ve atölye örnekleri*. Erişim tarihi: 12.12.2017, http://www.academia.edu/3227553/yaratıcı_yazma_ve_yaratıcı_dramanın_türkçe_derslerinde_kullanımı_ve_atölye_örnekleri
- Öznacar, M. D. ve Bildiren, A. (2012). *Üstün zekâli öğrencilerin eğitimi ve eğitsel bilim etkinlikleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Öztürk, E. (2007). *İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerinin değerlendirilmesi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Pilav, S. (2008). *Üniversite birinci sınıf öğrencilerinin söz varlığı üzerine bir araştırma*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Robinson Ann, S., Bruce, M. ve Enersen D. L. (2014). *Üstün zekâlılar eğitiminde en iyi uygulamalar*. (Ü. Ogurlu ve F. Kaya, Çev.) Ankara: Nobel Yayıncılık.

- Rowe, A. J. (2004). *Yaratıcı zekâ*. (Ş. Gülmen, Çev.) İstanbul: Prestij Yayınları.
- Sak, U. (2010). *Üstün zekâlılar özellikleri tanılanmaları eğitimleri*. Ankara: Maya Akademi Yayınevi.
- Saygın, O. (2000). *Yedi Düşünce Becerisi*. İstanbul: Karma Kitaplar.
- Seçer, İ. (2015). *SPSS ve LISREL ile pratik veri analizi (2. Baskı)*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Susar Kırmızı, F. (2009). *Türkçe dersinde yaratıcı drama yöntemine dayalı yaratıcı yazma çalışmalarının yazmaya yönelik tutuma etkisi*. Erişim tarihi: 10.11.2017, <http://www.yader.org/index.php/yader/article/view/yader.2009.005/yader.2009.005>
- Susar Kırmızı, F. ve Beydemir, A. (2012). İlköğretim 5. Sınıf türkçe dersinde yaratıcı yazma yaklaşımının yazmaya yönelik tutumlara etkisi. *Ahi Evran Ün. Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 13(3), s. 319-337.
- Tansel, F. A. (1978). *İyi ve doğru yazma usulleri III, edebiyat kompozisyon ilmî araştırma ve metotları*. İstanbul: Kubbealtı Neşriyat.
- Temizkan, M. (2013). İlköğretim 6-8. Sınıf türkçe öğretmen kılavuz kitaplarındaki yazma yöntemleri üzerine bir inceleme (MEB yayınları örneği). *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 2(5), 95-124.
- Temizkan, M. (2011). Yaratıcı yazma etkinliklerinin öykü yazma becerisi üzerindeki etkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(2), s. 919-940.
- Türkel, A. (2011). *Yaratıcı dramının yaratıcı yazma başarısına ve yazmaya karşı tutuma etkisi (İlköğretim 8. Sınıf)*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Ungan, S. (2007). Yazma becerisinin geliştirilmesi ve önemi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23(2), 461-472.
- Uzun, M. (2004). *Üstün yetenekli çocuklar el kitabı*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.
- Yaman, H. (2010). Türk öğrencilerinin yazma kaygısı: ölçek geliştirme ve çeşitli değişkenler açısından yordama çalışması. *International Online Journal Of Educational Sciences*, 2(1), s. 267-289.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Nitel araştırma yöntemleri (9.baskı)*. Ankara: Seçkin Yayınları.